

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

VI. Ratisbonam abit ad comitia Imperii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

omnibus recitari iussit, in qua Zuinglius, quem jam uti virum Dei laudabat atque excollebat, mille cōviciis lacerabatur. Quae ex re quum magnum sibi conflatum odium sciret, relicta Berna Argentoratum concessit, à Bucero iterum amice humaniter exceptus, ubi suas uterque opiniones cū Lutheri deliriis miscendo, rursus novam religionis formulam commenti sunt. Ibidem rogatus à Bucero Calvinus, Gallis quibusdam exsulibus cōcionandi munus suscepit. Hic ille cœtus est, quem primam Gallicanam vocant Ecclesiam; eo in primis notabilis, quod ex proscriptis ac fugitivis cōstabat. Ait Calvinus, eadem protestatione se à Bucero, quæ præstantissimum Christi servum appellat, eademque obsecratione qua à Farello quasi coactum, munus id suscepisse, proposito inter alia Ionæ Prophetæ exemplo, quo vehementer fuerit commotus. Sic ergo Calvinus Argentorati Dei Verbum aliquamdiu interpretatus est, eo fere modo quo Professores sive Doctores in scholis è cathedra solent; nullum tum adhuc constituto ordine (si modo in tanta confusione ullus ordini locus esse potest) nulla certa politica, quæ paullatim postea fuit introducta. Simile enim quid quale Genevæ antea, Calvinus moliri hic non audebat. Quamvis autem Bucerus non in omnibus cum ipso sentiret, liberam tamen ei quæ vellet dicendi ac docendi potestatem permittebat. Erat vero Bucerus, cujus libro II, frequens fit mentio, ex Dominicano Monacho, apostata, qui Lutheri contra Ecclesiam scriptis ac concionibus excitus, abjecto cucullo statim juvenculam laborum sociam sibi adscivit; eaque mortua, duas deinde unam post aliam superinduxit. Videmus vero plebrosque istos Reformatores ad nullam aliam rem tanta cupiditate atque ardore convolasse, quam ad incestas ejusmodi nuptias: quæ sane Reformatio longe discrepat ab ea quam S. Ioannes virginitate sua instituit, & consilio suo approbavit. Calvinus delectam Burensem, Joannis Estordeurii Leodiensis quondam civis, anabaptistæ, viduam, à se conversam, uxorem duxit, illam quidem adhuc integræ ætate & formæ florentem, sterilem tamen. Antonio vero Calvino fratri uxorem dedit Antverpiensis civis, Nicolai de Fer nomine, qui foro fraudulentè cesserat, & Genevæ, ubi Spiritus S. portam quam latissime omnibus aperiebat, tamquam ad asylum confugerat, filiam simulq; officinam ei librariam instruxit, ut tanto facilius libros suos per fratrem posset distrahere. Sed misero huic

infelix hoc evenit conjugium, filia ipsius in adulterio deprehensa, & Genevæ publice à carnifice virgis cæsa: quæ infamia Calvinum ad insaniam fere redegit. Id Beza in Præfatione super Iosue quasi leviter intendo digito innuere videtur. Quæ enim dixisset, Calvinum domum omni scortationis infamia caruisse, addit, Deum tamen ejusdem patientiam per eos qui proxima cognatione ipsum attingebant exercuisse. Idem tamen, atque adeo multo pejora Iacobo ac Davidi accidisse. Eodem infortunio Theodori Bezae neptis Dionysia nomine, Cornelii cujusdam Hebraica linguæ apud Genevenses Professoris uxor, involuta fuit, tanto tamen felicior, quod sive Bezae respectu & auctoritate, magistratu connivente, sive paullatim jam collapsa disciplina, à virgarum supplicio immunis fuit. Falluntur enim, qui apud Genevenses adulterii reos capitali supplicio affici putant. Ipsum Beza audiamus, qui ut Magistri sui Calvini mansuetudinem in majus extolleret, quævis, inquit, in omni bene constituta civitate adulteri morte digni judicentur, Genevæ tamen Calvino vivente, nullum simplex adulterium morte fuisse punitum.

VI. In hoc suo exsilio Calvinus ad Ratisbonensia comitia Anno M. D. XL. Argentorato unâ cū Bucero profectus, quantum poterat, sententiam suam de Cœna Domini vel occultabat, vel ambiguis verbis ita pingebat, ut quamvis cum Zuinglio idem quodammodo sentire videretur, nihilominus tamè peculiare quid saperet, & ab omnibus fere dissentiret. Quod animadvertentes Lutherani, velut agmine facto classicum cecinerunt, ac cœlū ac terrâ contra ipsum inclamarunt. Hic ille fons est & scaturigo acerbissimorum dissidiorum quæ inter Lutheri & Calvini discipulos postea exititerunt: hæc illa Pandoræ pyxis est, ex qua tot probra, convicia, ac bella etiam proruperunt: quæ contentiones ut hætenus sedari non potuerunt, ita numquã sedari poterunt, quum Lutherani Calvinistas multo majori odio prosequantur quam ipsos Catholicos, ut suo loco ostendam. Hæc illa comitia sunt, quæ ad dissidia religionis tollenda, Wormatiæ inchoata, ac Ratisbonæ continuata, nullum alium exitū habuerunt, quam quod eadem vehementius deinde gliscere cœperunt: quibus, magni nominis ab utraque parte Theologi interfuerunt: Calvino interim opiniones suas sedulo occultante, ut quibus apud Lutheristas & Melanchthoniæ, cum Catholicis concordiam tentantes, locū minime fore facile intelligebat: quævis animi sui sententia in responso ad

ea quæ Cardinalis Farnesius Pauli III. Pontificis nepos & Legatus à latere, coram Imperatore Carolo & Ferdinando Romanorū Rege contra Protestantes proposuit, animi sui sensa satis denudavit. Lutherani certè dicunt, Calvinū se cum ipsis sentire præ se tulisse. At Zuingliani suarum partium eum fuisse ajunt. Quidquid sit, Calvinus postquam Lutherum mortuum ac Protestantes prostratos vidit, persuasit sibi, neminem esse qui impugnare ipsum auderet. Quocirca propria factionis ducem se constituit. Idem postea sæpe dicere solebat, magnum se ex tot tamque præstantium virorum aspectu ac conversatione fructum cepisse, Melancthonis imprimis, quem mirifice laudabat; seq; inde multo animosiores ad cœpta perficienda factum. Solutum, vel abrupto potius à Protestantibus colloquio (ut supra dixi) Calvinus Argentoratum rediit, hanc laudem nactus, si Beze soli id affirmanti credimus, ut per excellentiam Theologus appellaretur, quique in Dominicæ Cœnæ negotio plusquàm ceteri unquam vidisset. Ipse tamen in Institutionibus suis sic loquitur: *Porro de modo si quis me interroget, fateri non pudebit, sublimius esse arcanum, quam ut vel meo ingenio comprehendat, vel enarrat, verbis queat. Atq; ut aperius dicam, experior magis quam intelligam. Itaq; veritatem Dei, in qua acquiescere tuis licet, hic sine controversia amplector.* Hactenus sub Christianæ humilitatis alis delitescens Calvinus. Sed jam porro audi ejusdem verba. *Nobis sufficit, inquit, Christi à carnis suæ substantia vitam in animas nostras spirare, immo propriam in nos vitam diffundere, quamvis in nos non ingrediatur ipsa Christi caro.* In Harmonia sua dicit, Verba illa, *Hoc est corpus meum.* Metonymice esse accipienda. In Commentariis vero super primam ad Corinthios planissime ait, Se in hac quæstione nullam similitudinem admittere: quamvis ipse sui oblitus, plusquam centum locis similitudine columbæ, canalis S. Spiritus, fontis, & c. utatur, & ad corporis Christi negandam præsentiam, cœli ac terræ intervallum alleger. Idem tamen in iisdem Commentariis dicit secretam S. Spiritus virtutem non tantum posse congregare, sed conjungere etiam atque unire quæ locis inter se disjuncta sunt. Quæ vertigo hæc est? quæ inconstantia? sed inter se pugnantés hominis hujus opiniones persequi nec hujus loci est, nec mei instituti. Nunc ceteras vitæ à Calvino actæ partes persequamur.

QUOMODO CALVINUS PROPRIA AUCTORITATE Genevensem Ecclesiam involavit, & Ministros inde huc illuc miserit.

CAPUT DECIMUM OCTAVUM.

- I. Calvinus & Farellus Geneva ejeti, sociorum quibuscum absentes etiam colludebant, opera revocantur.
- II. Petrum Viretum Sabaudum unum adducunt.
- III. Calvinus propria auctoritate Genevensis Ecclesiæ munus usurpat.
- IV. Calviniani Ministri missionem seu vocationem suam probare non possunt.
- V. Claudius Espenceus cum Calvino Geneva colloquitur.
- VI. Calviniani Ministri suam ipsi vocationem in dubium vocant.

Quamvis Farellus, is qui primas seditionis faces apud Geneveses accendit, & cives atque advenas contra Episcopum ac legitimū magistratum concitavit, ejusq; optio Calvinus ex urbe proscripi atque ejeti essent, suam nihilominus in eadem civitate habebant atque alebant factionem. Quamdiu enim uterq; vixit in exilio, nullā omnino occasionem intermittebant quin & per litteras & libellos assidue suos exhortarentur; illudque imprimis operam dabant, ut discordiarum semina inter cives fererent, non ignari in turbida aqua facilem esse ac copiosum plerumq; piscatum, ac per civiles dissensiones latissimam quum privatis ulciscendis injuriis totique innovandæ Reipublicæ, tum hæresi propagandæ aperiri fenestram. Qui eis conatus tāto facilius successit, quod civium alii Catholicæ religioni, alii zuinglianæ sectæ sive Bernensium Confessioni essent addicti, alii vero novā fidem meditentur: atq; adeo plerique omnes novis rebus student. At paucis absolvam, eò rem adduxit Farellus, ut senatus ac civium decreto ab exilio revocatus sit. Qui deinde Calvinū ad se vocavit, relicto Argentorato Genevam itidem profectum, quamvis quum alii tum Bucerus imprimis in retinendo eo valde laborassent. Quo vero animo atq; affectu eò redierit, ipse testatur, inquit; Se multo cum mœrore, sollicitudine ac lachrymis (quarum optimum testem Deum habeat) ad gregē à quo ante abstractus fuerat rediisse. Beza vero tā invitum revocantibus assensisse scribit, ut divini judi-